22/08/2019

Српски храм споменик културе у Аргентини

Једини споменик српско-византијске архитектуре у Јужној и Централној Америци, храм Рођења Пресвете Богородице у Буенос Ајресу, одлуком скупштине аргентинске престонице проглашен је местом од културног значаја. У одлуци парламента града пише да је одлука донета у част обележавања 800 година од оснивања аутокефалне Српске Православне Цркве.

Храм у аргентинској престоници је седиште Епархије буеносајреске и јужно-централноамеричке, формиране 26. маја 2011. године одлуком Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве. Она има 17 парохија у Аргентини, Бразилу, Венецуели, Доминиканској Републици, Еквадору, Перуу и Чилеу. Први администратор Епархије био је Митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије, а од јуна 2018. године њоме управља владика Кирило Бојовић.

Посматрајући ове податке, чини се да српска емиграција и Црква у Аргентини постоје тек однедавно. Али истина је другачија – стари српски емигранти су 1985. године купили земљиште за храм, а камен темељац положен је наредне

године. Цркву су 1995. године освештали свештеници Српске Православне Цркве, у присуству великог броја српских верника, Руса, Сиријаца из Антиохије и Грка.

О томе се у матици мало зна, јер је и српска емиграција у Латинској Америци била занемарена из, првенствено, политичких разлога иако она у том делу Новог света опстаје дуже од века. Први православни српски досељеници у Аргентину били су поморци из тадашње Аустроугарске, из Далмације и Боке Которске. Бежећи од сиромаштва, убрзо су им се придружили сународници из планина у морском залеђу, из Херцеговине, Црне, Горе и Лике. Затим су им се придружили и Срби из Паноније и имигранати из Кнежевине Србије.

Усамљеним пионирима расутим по аргентинским пространствима није било лако да одрже национални идентитет и зато су брже асимиловани. Досељеници у градовима били су боље повезани, и у време када се сањало о националном ослобођењу Јужних Словена, они су оснивали "славјанске одборе". После 1918. године, заједништво јужнословенске емиграције није било дугог века. После Другог светског рата стиже нови велики имигрантски талас, овог пута претежно мотивисан политичким разлозима или страхом од суда за ратне злочине. Аргентина је тада постала уточиште дојучерашњих прогонитеља и прогоњених. Јеврејима који су овде уочи рата долазили бежећи од нацизма, сада су се придружили бивши Хитлерови војници. Уз хрватске усташе, које су биле најбројније, стизала је српска емиграција из четничких формација и грађанство које је бежало од комунизма.

Последњи талас емиграната, међу којима је највише високообразованих стручњака, покренуо се деведесетих и још увек траје. Они су постали водећи амбасадори српске културе, који потомке старих емиграната подучавају српском језику, а главно место окупљања дијаспоре је Саборна црква у Буенос Ајресу током великих свечаности.

Саборни Богородичин храм у Буенос Ајресу изградила је од 1986. до 1995. године српска дијаспора у Аргентини, а највећи донатор био је др Боривоје Абрамовић. Пројектом је управљао протођакон Никола М. Радиш. У одлуци скупштине Буенос Ајреса се налашава: Главни циљ српске верске заједнице био је да се направи изузетан допринос граду Буенос Ајресу миленијумском српском културом. Изабран је да се репродукује драгуљ српске византијске сакралне архитектуре, црква коју је подигао српски краљ Милутин 1314. године у манастиру Студеница у Србији.

spc.rs